AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ TƏHSİL NAZİİLIYİ

BAKI İDARƏETMƏ VƏ TEXNOLOGİYA KOLLECİ

"KULTUROLOGİYA" FƏNNİNİN İŞ PLANI

(SİLLABUS)

Müəllim: E.İ.Əhmədova

Bakı -2018

SİLLABUS

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKI İDARƏETMƏ VƏ TEXNOLOGİYA KOLLECİ

(Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin adı)

___“ KULTUROLOGİYA” __

(Fənnin adı)

QRUP-412

SillabusB İ və T K «Humanitar və iqtisadiyyat» fənn birləşməsinin iclasında “ 05 ” yanvar 2016 -ci ildə təsdiq olunmuş proqram əsasında tərtib edilmişdir

_________ Əhmədova Ellara İbrahim qızı tərəfindən hazırlanıb______

(müəllimin soyadı, adı, atasının adı)

2018-ci il

1.Müəllim haqqında məlumat

Soyadı: _____Əhmədova____

Adı: _____ Ellara ____

Atasının adı:_____İbrahim____

Təhsili: _____Ali____

Elmi adı: ____tarix üzrə fəlsəfə doktoru _____________________________

Vəzifəsi: _____Müəllim____

Əlaqə rekvizitləri:___ ____

Gün ərzində kollecdə olduğu vaxt:____08^{30}- 17^{00}_______________________

Təltiflər: _Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin fəxri fəmanı

Xarici dil:____rus____

2.Fənn haqqında məlumat

Fənnin kodu: ____ HFS -B00__________________________________

Fənnin növü:___________Humanitar__________________________________

Fənnin tədri ili:______________2017____________________________________

Auditoriya:_____________________________№__245___________________

Fənnin krediti:____4 ____

Fənnin tədris yükü (saat):____60_______________________________________

Fənnin prerekviziti:_Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənn ____yoxdur.____

Fənnin tədris forması:__qarışıq (mühazirə; məşqələ)____________________

3.Fənnin əsas məqsədi

Mənəvi ehtiyaclar milli-mədəni mühütin xüsusiyyətləri ilə müəyyənləşir. Hər bir xalq öz mənəvi və maddi mədəniyyətini dünya mədəniyyətinin təcrübəsi və nailləyyət-lərindən faydalanaraq, öz köklərindən ayrılmadan inkişaf etdirməlidir. Bu sahədə bilikləri qazanaraq dərk edilməsində “mədəniyyətşünaslıq” fənninin tədrisi zəruridir. Ona görə də, yetişməkdə olan gənc nəsli xalqın sosial-mənəvi mənşəyini, mədəniyyətini, mədəniy-yət tarixini öyrədilməli, mədəni tələbat meyllərini müəyyənləşdirilməlidir.

“Mədəniyyətşünaslığ”ın predmetini mədəniyyət, cəmiyyətdə onun yeri və rolu, inkişaf istiqamətləri, hansı səviyyələrdə mövcudluğu və s. təşkil edir. Mədəniyyətin tarixi inkişaf meyllərinin xarakterini, mərhələlərini, mədəniyyət və sivilizasiyasının daxili vəhdətini, qarşılıqlı əlaqə və fərqini, ona yanaşma metodlarını əks etdir. Bəşər tarixində elə bir dövr olmamışdır ki, mədəniyyət məsələləri orada öz əksini tapmasın. Çünki, mədəniyyət kainatda insanın yaranması ilə bir zamanda meydana gəlmişdir. Dəyişən hər bir əsr in-sanların şüur və fəaliyyətində dəyişikliklər yaratdıqca onların maddi həyat tərzi də dəyişmiş, dünyagörüşləri, həyata baxışları dövrün tələbinə uyğun şəkildə inkişaf etmişdir. Hər bir tarixi dövr, cəmiyyətin hər bir özünəməxsus forması bu mənada özgün mədə-niyyətə malik olmuşdur. Mədəniyyətin ümumbəşəri məna və məzmununu tədqiq edən, onun cəmiyyətin bütün sahələrində yerini və rolunu göstərən mədəniyyətşünaslıq ifadəsi “kulturologiya” sözünün tərcüməsidir. Latınca “culture”, yunanca “logos” (təlim, elm) sözlərinin birləşməsindən yaranan “Mədəniyyətşünaslıq” termini “mədəniyyət haqqında elm” mənasını ifadə edir.   “Kultur” termininin ilk dəfə Qədim Romada işlənir. Termin Roma siyasətçiləri və filosoflarından əvvəlcə Katon, sonralar isə Mark Tullis Sisseron (b.e.ə.45–ci illər)tərəfindən işlənmişdir.Avropada “mədəniyyət” termini bəşər tarixinin keçdiyi üç dövrün - vəhşilik, barbarlıq, sivilizasiya - üçüncü mərhələsini bildirmək üçün qəbul olunmuşdur və onu bu mənada ilk dəfə 1767-ci ildə Şotland filosofu A.Fergüson işlətmişdir. Sonralar görkəmli Amerika etnoqrafı, arxeoloqu, ibtidai icma cəmiyyəti üzrə tarixçi Lüis Henri Morqan (1818 -1881) bu bölgünü daha da əsaslandırmışdır. İslam Şərqində “mədəni” termini ərəblərdən alınmış və aşağıdakı 1. şəhərli, qəsəbəli 2. oturaq, yəni, köçəri olmayan mənaları ifadə etmişdir. Müxtəlif dövrlərdə yuxarıda qeyd etdiyimiz alim və mütəfəkkirlər tərəfindən işlənməsinə baxmayaraq bu termin keçən əsrin əvvəllərində Amerika alimi Lesli Uayt (1900-1975) tərəfindən elm kimi tədqiq olunmağa başlanmışdır. Öz təlimini “kulturologiya” adlandıran alim bildirdi ki, bu termin həm insan cəmiyyətini, həm də onun mədəniyyətini

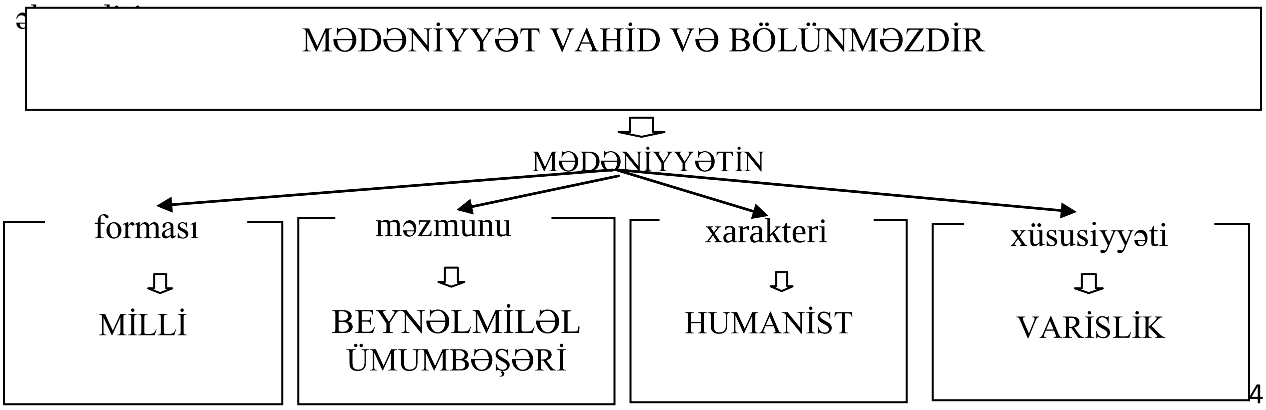

4.Fənnin tədrisi nəticəsində əldə olunan kompetensiyalar

Kompetensiya - fənnin mənimsənilməsi nəticəsində əldə olunan bilik, bacarıq və vərdişlərin praktiki tətbiqidir. Ümumi kompetensiyalar bilik üzərində əsaslan-mış müasir cəmiyyətdə peşəkar və şəxsi sahədə özünü uğurla reallaşdırmaq üçün lazım olan şəxsi, metodiki və sosial kompetensiyalardır. Fənn kompetensiyaları fənn bacarıqlarının mənimsənilməsini təmin edən nəzəri, praktiki və ya eksperi-mental biliklər və bacarıqlar deməkdir. «Mədəniyyətşünaslıq» fənninin tədrisi prosesində aşağıdakı

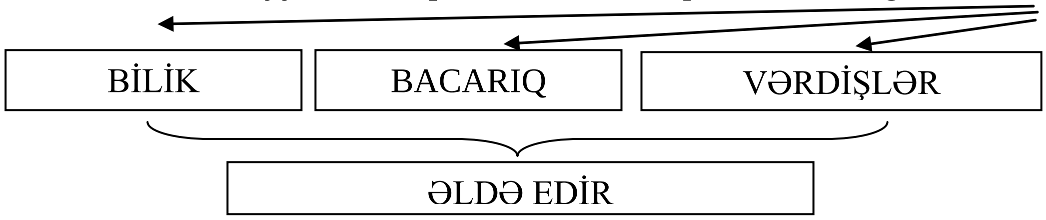

Mədəniyyətşünaslıq bir elm kimi ümumbəşəri və milli mədəni proseslərin obyektiv qanunauyğunluğu, insanların maddi və mənəvi həyatının mühüm hadisələrini öyrənməyə cəhd edir. Mədəniyyətşünaslıq insan nəslinin mədəni qayda və tələbatlara yiyələnməsi zərurətini araşdırır, mədəni-mənəvi irsin yaranıb formalaşdığı mühiti və ilkin şərtləri öyrənir. Bu məqsədlə mədəniyyatşünaslıq bir elm kimi aşağıdakı vəzifələri öhdəsinə götürür:

- Mədəniyyətin təkamül tarixi, tipləri, qanunauyğunluqları, strukturu və mahiyyətini araşdırmaq.
- Fənlərarası bilikləri əlaqələndirmək.
- Milli mədəniyyətlərin özgürlüyünü qorumaqla qloballaşdırılmasına imkan yaradıl-ması. Mədəni cərəyan və tendensiyaların inkişaf dinamikasını izləmək və perspek-tivlərini araşdırmaq və s.
- Mədəniyyətin inkişaf mərhələləri barədə məlumat vermək;

a) Qədim Şərq mədəniyyəti;b)Antik mədəniyyət; v) Orta əsrlər mədəniyyəti; q) İntibah dövrünün mədəniyyəti; d) Yeni dövr (burjua) mədəniyyəti; e) Sosialist mədəniyyəti; ə) Müstəqillik dövrünün mədəniyyəti

*Fənnin tədrisi gedişində tələbələrin mənəvi-əxlaqi tərbiyəsi ilə əlaqədar işlərlə də məşğul olmaq və onların müstəqil Azərbaycan respublikasının mədəni hüquqi demokratik və dünyəvi dövlət kimi formalaşmasında fəal iştirak etməsinə çalışmaq. * Mənbələrlə işləmək bacarığı aşılamaq; * Öyrəniləcək mövzuya marağı artırmaq; * Müasir informasiya vasitələrindən istifadə etmək; * Mövzu ilə bağlı qoyulmuş problemlərin həllinə dair tələbələrdə öz fikirlərini yazılı şəkildə ifadə etmək bacarığı aşılamaq. tələbələrdə bacarığın test, kompüter, referat, müstəqil iş formasını inkişaf etdirmək.

Tədris prosesi zamanı aşağıdakı tədris metodlarından istifadə edilir:

- dialoq forması (nəzəri izahatlar və praktik nümunələrlə);
- müzakirə forması (fərdi çıxışlarla bağlı disputların aparılması, məruzələrin, esselərin və referatların müzakirəsi); -

- tələbələrin müstəqil işi (tövsiyə olunan ədəbiyyatın tədqiqi, referat yazmaq, seminar məşğələlərinə məruzələr hazırlamaq)

5.Fənnin xarakteristikası
Fənnin öyrənilməsinin təqvim planı

№	Mövzunun adı	Ayrılan saatlar		Tədrisin forması
		Mühazirə	Seminar	
1	Mədəniyyət anlayışı və kulturalogiyanın predmeti. Maddi və mənəvi mədəniyyət.	2	2	qarışıq
2	Mədəniyyətin strukturu, funksiyaları və inkişaf qanunları.	2	2	"____"
3	Mədəniyyət və sivilizasiya. Qərb və Şərq mədəniyyəti.	2	2	"_____"
4	Mədəniyyət-təbiət, şəxsiyyətin.	2	2	"_____"
5	Elitar və kütləvi mədəniyyət. Mədəniyyət və cəmiyyət.	2	2	"_____"
6	İdarəetmə və texnologiyalara yiyələnmək mədəniyyəti. İiderlik mədəniyyəti.	2	2	"_____"
7	Kulturalogiya və modelləşdirmə.	2	2	"_____"
8	Mədəniyyətin etnik- milli xüsusiyyətləri.	2	2	"_____"
9	Kulturalogiya və insan kapitalının inkişafı.	2	2	"_____"
10	İşgüzar münasibətlər mədəniyyəti.	2	2	"_____"
11	Mədəniyyət və dil. Semiotika və işarələr mədəniyyəti.	2	2	"_____"
12	Mədəniyyət elmi bilik və dini etiqad.	2	2	"_____"
13	Gender mədəniyyəti. Ailə mədəniyyəti.Mədəniyyət siyasəti.	2	2	"_____"
14	Mədəniyyət və qloballaşma.Multikulturalizm.	2	2	"_____"
15	Özünüidarəetmə mədəniyyəti.	2	2	"_____"
	Cəmi	**30**	**30**	
	Yekun	**60**		

6.Fənn üzrə sərbəst işlərin mövzuları

Fənn üzrə semestr ərzində 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir.

Sərbəst işlərin mövzuları və təhvil verilmə tarixi:

№	Mövzular	Son tarix
1	Mədəniyyət anlayışı.	4-cü həftə
2	Kulturalogiyanınpredmeti.	5-ci həftə
3	Mədəniyyət və sivilizasiya.	6-cı həftə
4	Təbiət, cəmiyyət və şəxsiyyətin mədəniyyəti.	7-cı həftə
5	Kulturalogiyavəinsankapitalı	8-ci həftə
6	İiderlikmədəniyyəti.	9-cu həftə
7	Kulturalogiya və modelləşdirmə.	10-cu həftə
8	Ailə mədəniyyəti.	11-ci həftə
9	Mədəniyyət və qloballaşma.	12-ci həftə
10	Multikulturalizm.	13-cü həftə

Sərbəst iş yazılı formada, word faylı formasında,həcmi 1-2 səhifə (şrift 12) olmalıdır.

Hər bir sərbəst iş tələbənin fərdi fikirlərinin məcmusu olduğuna görə **plaqiat** yol verilməzdir.

7.Tələbənin nailiyyətlərinin cari və aralıq qiymətləndirilməsi

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımi balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

- 50 bal- imtahana qədərki bal;
- 10 bal - dərslərə davamiyyətə görə (fənn üzrə ayrılmış auditoriya saatlarının 25 faizindən çoxunda iştirak etməyən tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır);
- 10 bal - tələbənin sərbəst işinə görə;
- 30 bal - laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (fənn üzrə kurs işi və məşğələ dərsi nəzərdə tutulmadığı halda).

8.Təhsilalma prosesinə nəzarət və tələbələrin biliyinin yekun qiymətləndirilməsi

Tələbənin biliyinin yekun qiymətləndirilməsi imtahan zamanı 50 bal və imtahana qədər 50 bal toplanan ballar cəmi 100 bala bərabərdir. Yekun bal aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A -"Əla" -91-100
B - "Çox yaxşı" -81-90
C - "Yaxşı"-71-80
D - "Kafi" -61-70
E - "Qənaətbəxş" -51-60
F - "Qeyri-kafi"- 51 baldan aşağı

Yekun qiymətləndirmə 51 bal və ondan yuxarı bal toplayn tələbə fənn üzrə müəyyən olunmuş krediti qazanır və müvəffəqiyyət qazanan tələbə, 51 baldan aşağı bal toplayan tələbə isə həmin fəndən krediti qazanmır və akademik borcu olan tələbə adlanır.

9.İstifadə olunan ədəbiyyat

1. Мирзаджанзаде Азад « о пути XXI века» Баку, 2001.
2. «Этюды о гуманитарном образовании» Баку,1993.
3. Bayramov Q. Mənəvi həyatda millilik və beynəlmiləlçilik. Bakı, 1980.
4. Çərkəsov B. Beynəlmiləl tərbiyə və incəsənət. Bakı, 1986.
5. Əliyev Q.C., Tağıyev Ə.M., Bayramov M.İ.Mədəniyyətşünaslığın əsasları.Bakı,1999
6. Əliyev Ə. Mənəvi mədəniyyət və din. Bakı, Azərnəşr, 1981.
7. Əhmədov Ə. Mənəviyyat, gözəllik, tərbiyə. Bakı, Maarif, 1993.
8. Fərəcova F. "Mədəniyyətşünasliq". Bakı, 2016
9. Məmmədov F. "Kulturalogiya". Bakı, 2008.
10. Məmmədov S. Mədəniyyətşünaslıq. Bakı, 2001.
11. Xəlilov C.Ə. Maddi mədəniyyət abidələrin əhəmiyyəti və mühafizəsi. Bakı. 1961
12. Yadigar Türkel. İnsan, təbiət və cəmiyyət. Bakı, 1994.
13. Yadigar Türkel. İnsan, təbiət və cəmiyyət münasibətləri. Biososial və fəlsəfi aspektlər. Bakı, İşıq, 1998.
14. Yusifov X. Şərqdə intibah və Nizami Gəncəvi. Bakı, 1982.

- Fənnin bütün movzuları üzrə mühazirə mətnləri elektron formada kollecin saytında yerləşdirilib.

10.Tələbənin nizam- intizamına qoyulan tələblər

- Pedaqoji işçilərin şərəf və ləyaqətinə hörmətlə yanaşmaq;
- Təhsil müəssisəsinin nizamnaməsinə uyğun olaraq, ictimai asayiş və daxili intizam, davranış qaydalarının tələblərinə riayət etmək;
- Auditoriya daxili təlim məşğələlərində iştirak etmək, müvafiq tədris planlarında və kursların işçi proqramlarında nəzərdə tutulmuş bütün növ tapşırıqları müəyyən edilmiş dövrlərdə yerinə yetirmək;
- Kollecin otaqlarına, tədris - laboratoriya avadanlığına, cihazlara, dərs vəsaitlərinə, kitablarına və digər əmlakına qayğı və səliqə ilə yanaşmaq, onların korlanmasına, zədələnməsinə və itməsinə yol verməmək, otaqlarında onların təmizliyə və səliqəyə riayət etmək.